

Káldor Mihály professzor mellszobrának avatása

A Miskolci Egyetem Fémteni, Képlékenyalakítási és Nanotechnológiai Intézetében 2021. augusztus 27-én avatták fel *dr. Káldor Mihály* egykori professzornak a volt diákok kezdeményezésére, közadakozásból megvalósított bronzszobrát.

Az ünnepségen *prof. dr. Mertinger Valéria*, az intézet igazgatója méltatta Káldor professzor életútját. *Prof. dr. Kaptay György* a Tudományos Tanács elnökeként, *prof. dr. Szűcs Péter* rektorhelyettes és az adományozók nevében *Németh László* szólt. *Antal Boza Ajra* az adományozók, *Szombatfalvy Rudolf* és *Schudich Anna* pedig az 1971-ben végzett évfolyam nevében helyezte el a megemlékezés virágait.

Prof. dr. Mertinger Valéria a következőképpen idézte fel Káldor Mihály munkásságát:

„Káldor Mihály 1924-ben született Budapesten, azonban már általános iskolába a Sopron melletti Brennbergbányára járt, egyetemi tanulmányai helyszínének pedig családi kötődés miatt is (édesapja Selmecebányán végzett bányamérnök volt) a soproni Kohómérnöki Kart választotta.

Diplomás kohómérnöként *Geleji Sándor* közbenjárásával kapta meg első állását Csepelen, ahol fémteni problémákkal és anyagvizsgálattal foglalkozott. 1949-ben a Csepelen szerzett tapasztalatai birtokában érkezett meg a Miskolci Egyetemre. Ebben az évben kezdődött meg a bányász, kohász és gépész hallgatók képzése, a kis létszámú oktatói kar erőfeszítései mellett. Először a Matematikai Tanszéken és a Mechanikai Tanszéken alkalmazták, ahol ezeknek a területeknek elsajátítása alapját képezte a későbbi munkásságának.

1952-ben a soproni tanszékek végleg átköltöztek Miskolcra, így a kutatói munkába intenzíven bekapcsolódhatott. Kandidátusi disszertációját („Módszer a rúdsajtolás jelenségeinek vizsgálatára”) 1957-ben védte meg. Szakmai tevékenysége teljessé vált a Metallográfiai Tanszékhez való csatlakozásával mint adjunktus, majd 1964-től mint egyetemi tanár. 20 éven át volt a tanszék igazgatója, *Verő József* professzortól folyamatosan átvéve az akadémiai és kutatói munka vezetését.

Érdeklődési körét képezték a következő területek: A hőkezelés kristálytani és termodinamikai alapjai, Ötvözetek termodinamikai alapjai, Fémek és ötvözetek kristályosodása. A „Fémtan” és „Vasötvözetek fémтана” c. könyveit *Verő Józseffel* közösen írta, amelyek a kohómérnökök tananyagának minden fontos részét ismertetik. Fizikai metallurgia c. könyve (1990) az első magyar nyelvű könyv, amely részletesen ismerteti a fémtan szempontjából a kristálytan, fizika, mechanika és hőtan területeit, valamint a fémek és ötvözetek egyensúlyi állapotait és a kristályos átalakulásokat.

Oktatóként mindig fontos volt számára az óráira való alapos felkészülés és mindig szánt időt a hallgatókkal való közvetlen eszmecserére. Előadásain nemcsak a szakmai anyagot adta át, hanem elültette a szakma iránti elkötele-

zettséget és odaadást diákjaiban. Nem véletlen, hogy minden ma aktívan tevékenykedő kohómérnök büszke arra, hogy Káldor professzor diákja volt.

Részt vett a hőkezelési szakirány létrehozásában a Kohómérnöki Karon belül, valamint nagy lelkesedéssel készítette elő a mérnök-fizikusok képzésének bevezetését, amely a Kohómérnöki Kar és az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) közös képzéseként 1990-ben indult.

Tudományos érdeklődése és publikációi számos területre kiterjedtek a fémtanon belül. Akadémiai doktorátusát 1974-ben védte meg „Az újrakristályosodás kinetikai vizsgálata és alkalmazása az acélok melegalakításánál” címen. Az újrakristályosodás területén több publikációt készített, amelyek az előzetes hideg- és melegalakítás hatását vizsgálták.

Kutatói munkájának másik nagy területe az acél-, öntöttvas, alumínium- és rézötvözetekben történő átalakulások vizsgálata volt, amelyben számos publikációja látott napvilágot. Több cikke jelent meg neves angol és német nyelvű folyóiratokban (Archiv für das Eisenhüttenwesen, Neue Hütte, Acta Metallurgica). Munkája részeként fontosnak tartotta a tudomány népszerűsítését és a magyar szakmai nyelv fejlesztését is.

Korábbi hallgatóinak karrierjét mindig követte, és segítette őket az előrehaladásban. Akadémiai karrierje alatt közel 100 disszertáció elkészülésében segédkezett.

1990-ben vonult nyugdíjba, és Budapestre költözött. A BME Anyagtudomány tanszékén fejezte be utolsó OTKA kutatását. Óraadóként mérnök-fizikusoknak tartott kurzusokat, doktoranduszokat konzultált, cikkek és disszertációk elkészítésében segített.

1996-ban a Miskolci Egyetem díszdoktora lett, a több mint 40 éves akadémiai, kutatási és oktatási szervezési tevékenységének elismeréséül. *Dr. Káldor Mihály* szakmai tevékenysége megalapozta a kohászat oktatását, valamint hozzájárult a fém tudományokon belül a hőkezelés tudományos megbecsüléséhez.

Körülnézek a megemlékezők között és tudom, hogy sokféle kép őrződik a jelenlévők emlékezetében. Az idősebbek a kollégára, a főnökre, Mihályra emlékeznek, akitől nagyon szigorú volt az élet. A középkorosztály a humánus professzorra, Misi bácsira emlékszik, akitől én magam is sokat tanultam az élet nagy dolgairól, ahogy kis létszámú fém tanász csoportunknak a szobájában ülve tartotta az órákat. A fiatalabbak egy nevet látnak egy még ma is használatos tankönyv gerincén.

A hallgatói emlékezés és tisztelet állította ezt a szobrot, ami most itt áll az ő nevét viselő előadónknál, és bízom benne, még sok-sok mérnökhallgató fog itt elvonulni előtte. Aki ennek az öntvénynek a csíráképzője volt, *Németh László*, köszönet neki és minden adományozónak. Kérem, hogy együtt leplezzük le és mutassuk meg a jelenlévőknek, milyen élethűen adja át a művész az ő karakterét.”

MV